Місячний Економічний Моніторинг України

№6-7 (212), червень-липень 2018 року

Резюме

Тема місяця: Реформа митниці

Політика: У червні Верховна Рада прийняла Закон про Вищий Антикорупційний Суд та Закон про національну безпеку.

Реальний сектор: Держстат підтвердив зростання реального ВВП в першому кварталі на 3,1% дпр. Це відображало швидкий приріст капітальних інвестицій та стійке зростання споживчого попиту.

Енергетичний сектор: Кабінет Міністрів знову відклав рішення про підвищення тарифів на газ для населення, що ставить під ризик можливість отримання наступного траншу позики від МВФ.

Транспорт: В травні Кабінет Міністрів затвердив Національну транспортну стратегію до 2030 року, яка встановлює пріоритети розвитку сектору.

Сільське господарство: У 2017/2018 маркетинговому році Україна експортувала близько 39,4 млн т зерна, що на 10% менше ніж в 2016/2017 через нижчий врожай.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку платіжного балансу становив 0,41 млрд дол. США за п'ять місяців 2018 року.

Фіскальна політика: Дефіцит Державного місяця в першому півріччі становив 9,8 млрд грн, тоді як місцеві бюджети було зведено з профіцитом у 20,2 млрд грн.

Соціальна політика: В кінці липня Пенсійний фонд затримав виплату пенсій вперше за багато років.

Ринок праці: Рівень безробіття (методологія МОП) у першому кварталі 2018 року знизився до 9,7% економічно активного населення у віці 15-70 років з 10,1% за цей період 2017 року.

Монетарна політика: НБУ несподівано підвищив облікову ставку на 0,5 відсоткових пункти до 17,5% річних під час засідання з монетарної політики в липні.

Обмінний курс: Міжбанківський обмінний курс гривні до долара США рухався у вузькому проміжку між 26 та 26,5 грн за дол. США в другому кварталі 2018 року.

Державний борг: Ризики, пов'язані з борговою стійкістю державних фінансів, залишаються значними яерез пікові платежі, які Уряд повинен здійснити для погашення державного боргу в 2018 та 2019 роках.

Тема місяця: Реформа митниці

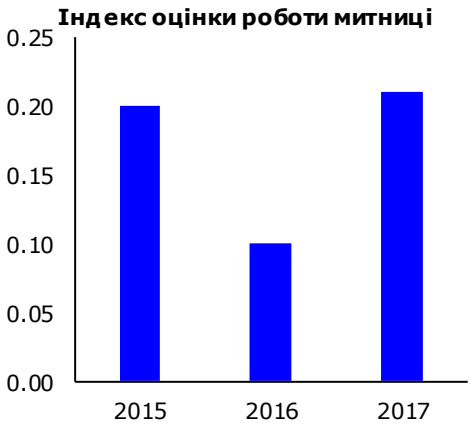
ЕКСПОРТЕРИ ТА ІМПОРТЕРИ: СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР ТОРГІВЛІ - ЦЕ, ПЕРЕДУСІМ, ПРОЗОРІСТЬ ТА ЧІТКІ ПРАВИЛА ГРИ

Ірина Федець

Україна поки що не запровадила повномасштабну митну реформу, а тому митне оформлення в Україні залишається тривалим і складним. Це відбивається на низьких позиціях України у порівняльних міжнародних рейтингах. Нове щорічне опитування експортерів та імпортерів в Україні, проведене ІЕД, показує, що в країні необхідна митна реформа, яка забезпечить більшу прозорість та скоротить бюрократію.

У 2015 році український уряд визначив місце України у міжнародному рейтингу Світового банку «Ведення бізнесу» ("Doing Business") як показник успіху реформи дерегуляції, що мала на меті усунути перешкоди для приватного підприємництва. Незважаючи на значний прогрес, який Україна продемонструвала у цьому рейтингу за останні роки, піднявшись з 96-го місця у світі у 2015 році до 76-го місця у 2018-му, її низьке місце за показником міжнародної торгівлі негативно впливає на загальний результат. Через довгий час, що витрачається на здійснення імпорту та експорту, та відповідно високі витрати на дотримання законодавства, Україна займає 119-те місце у категорії "міжнародна торгівля" у 2018 році.

Минулого року Міністерство фінансів України ініціювало реорганізацію митної служби, яка входить до Державної фіскальної служби. Але у 2018 році Кабінет Міністрів скасував постанови, які мали б управляти цим процесом. Тим часом українські підприємства, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю, з року в рік повідомляють про ряд проблем, пов'язаних зі складним законодавством та з браком прозорості на митниці.

Джерело: опитування ІЕД

ІЕД провів третю хвилю опитування українських експортерів та імпортерів наприкінці 2017-го та на початку 2018-го року. Це опитування показало, що оцінка роботи митниці підприємствами практично не змінилася з 2015 року, коли була проведена перша хвиля цього опитування. У 2017 році індекс роботи митниці, розроблений ІЕД, склав +0,21 за шкалою від -1 до +1 (індекс показує оцінку ефективності митної служби опитаними підприємствами). Значення індексу роботи митниці становило +0,2 в 2015 році та +0,1 в 2016 році. Це свідчить про те, що тоді як позитивні оцінки переважають над негативними, суттєвих змін у думках підприємств щодо роботи митниці не спостерігається.

Згідно з опитаними підприємствами, головні бар'єри, що перешкоджають зовнішньоекономічній діяльності, – це бюрократія та брак доступу до інформації на митниці, а також труднощі, пов'язані з інфраструктурою та курсом валют в Україні. Для імпортерів основною перешкодою є складне митне та податкове законодавство (38% з них зазначили цю проблему). Проте вплив деяких інших бар'єрів зменшився порівняно із минулим роком. Так, частка імпортерів, які серед основних перешкод називають брак прозорості при визначенні митної вартості товарів та несприятливе валютне регулювання, зменшилася у 2017 році порівняно з 2016-м. Це може бути пов'язано з валютною лібералізацією в Україні та сприятливими для підприємців результатами розгляду судових справ, які призвели до зниження митної вартості товару.

Найбільш поширені бар'єри при експорті – це низька якість транспортної інфраструктури та велика кількість дозволів, необхідних для експорту. 27% опитаних експортерів повідомили про ці проблеми. Дещо менша частка експортерів вказує на такі перешкоди, як складність правил визначення походження товару та непередбачувана торговельна політика України. Тоді як частка підприємств, що повідомили про брак передбачуваності в торговельній політиці України, скоротилася в 2017 році порівняно з 2016-м, частка тих, які стикаються з великою кількістю дозволів на експорт, навпаки, збільшилася. Покращення оцінок передбачуваності політики можна пояснити Експортною стратегією, затвердженою Урядом у 2017 році. Однак те, що проблема значної кількості дозволів, необхідних для експорту, стала більш гострою, свідчить про необхідність дерегуляції у зовнішній торгівлі.

Нещодавно Верховна Рада здійснила кроки у напрямку фактичного втілення «єдиного вікна» на митниці, а Кабінет Міністрів надав поліції доступ до митних пунктів. Тоді як останній крок пояснюють необхідністю боротьби з контрабандою, він неоднозначний з точки зору законності. Збільшення прозорості митних процедур, скорочення бюрократії та підвищення чіткості правил та передбачуваності торговельної політики не тільки зміцнить позиції України у міжнародних бізнес-рейтингах, але й стане стимулом для розвитку підприємництва та торгівлі.

Дані: Основні перешкоди при експорті та імпорті, ІЕД, https://goo.gl/1V45dh

Джерело: Основні перешкоди при експорті та імпорті, ІЕД

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Ключові законодавчі зміни у сфері боротьби з корупцією

Законодавство. У червні Верховна Рада прийняла Закон про Вищий Антикорупційний Суд. Потреба у такому спеціалізованому суді пояснюється тим, що незважаючи на численні корупційні справи, які надходять до українських судів від нещодавно заснованих антикорупційних правоохоронних органів, розгляд цих справ не завершується засудженнями. Створення Антикорупційного суду було однією з основних умов подальшої підтримки МВФ. Однак попередня версія прийнятого закону дозволяла подавати апеляції щодо вже наявних антикорупційних справ на розгляд звичайним судам, що викликало критику з боку МВФ. У липні Верховна Рада змінила закон: апеляції наявних справ щодо корупції підпадають під юрисдикцію нового суду.

У червні Верховна Рада прийняла Закон «Про національну безпеку», яким чіткіше розділяють функції різних органів національної безпеки та правоохоронних органів, а також запроваджують цивільний контроль над правоохоронними органами. Закон обмежує повноваження Служби безпеки України у сфері розслідувань економічних злочинів, але для втілення цього нововведення потрібно прийняти зміни до інших чинних законів. Також у червні Верховна Рада прийняла важливий Закон «Про валюту та валютні операції». Він лібералізує та осучаснює державний нагляд за валютними операціями.

Війна на Донбасі. У травні та червні тривав збройний конфлікт на Сході України. Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ (СММ) зафіксувала збільшення порушень режиму припинення вогню протягом цих двох місяців порівняно з квітнем. Об'єднані російсько-сепаратистські сили здійснювали напади на позиції Збройних сил України (ЗСУ) у Донецькій та Луганській областях. У травні різко збільшилася кількість жертв серед цивільного населення: протягом місяця було вбито 11 цивільних громадян. З початку року СММ ОБСЄ підтвердила 150 жертв серед цивільного населення: 29 громадян було вбито, а 121 – поранено. 13 військовослужбовців ЗСУ були вбиті на війні у травні, а 92 отримали поранення. У червні 14 військовослужбовців ЗСУ були вбиті на війні, а 69 отримали поранення.

У травні Міжнародна слідча група (JIT), яка займається розслідуванням збиття літака MH17 у 2014 році та складається з представників Австралії, Малайзії, Нідерландів та України, оприлюднила висновок про те, що літак було збито російською військової ракетою БУК. На основі висновків JIT Нідерланди та Австралія поклали на Росію відповідальність у збитті літака.

Уряд. У червні Верховна Рада звільнила Олександра Данилюка з посади Міністра фінансів. Його звільнення було ініційовано Прем'єр-міністром Володимиром Гройсманом, тоді як Данилюк звинуватив Прем'єр-міністра у втручанні в його рішення щодо призначення заступників міністрів. Першого заступника міністра фінансів Оксану Маркарову було призначено виконуючою обов'язки Міністра фінансів.

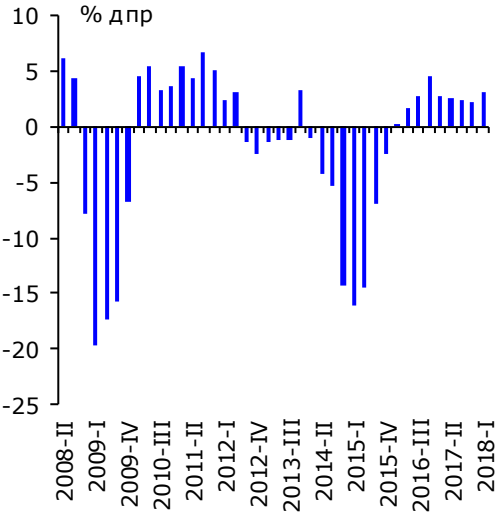
Макрофінансова допомога. Європейський Парламент та Рада Європи схвалили четверту програму макрофінансової допомоги Україні на суму 1 млрд євро. Точні умови надання допомоги ще не визначені, проте Європейський парламент заявив, що надання допомоги буде обумовлено прогресом України у боротьбі з корупцією та повагою до демократичних механізмів, включаючи багатопартійну парламентську систему, верховенство права та права людини в Україні.

Реальний сектор: Реальний ВВП зріс на 3,1% дпр

ВВП. Держстат підтвердив зростання реального ВВП в першому кварталі на 3,1% дпр. Це відображало швидкий приріст капітальних інвестицій на рівні 17% дпр та повільніше, але стійке зростання споживчого попиту на

Населення (без Криму): 42,5 млн
Промислове виробництво/ВДВ: 26%
Сільськогосподарське виробництво/ВДВ: 12%
Інвестиції/ВВП: 16%
Експорт: ЄС 35%, Азія – 27%, Росія 13%
Імпорт: ЄС 42%, Азія –19%, Росія 13%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

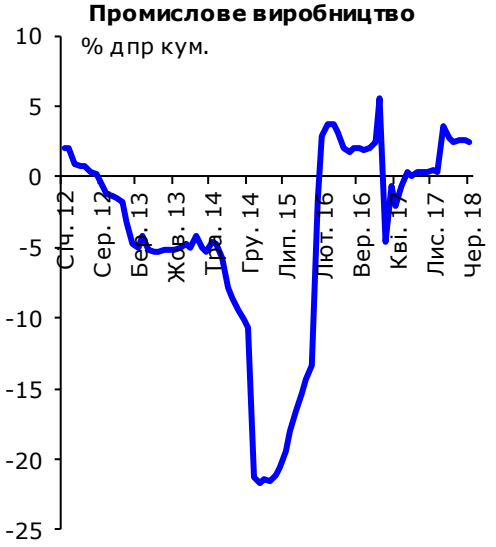
Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

6% дпр. Реальний експорт впав на 10% дпр через падіння обсягів експорту зернових та сталі, а зниження імпорту на 5% дпр відбулось через зменшення енергетичного імпорту. Споживчий попит підтримував швидке зростання в галузях послуг. Зокрема реальна валова додана вартість (ВДВ) в торгівлі зросла на 6% дпр, а ВДВ в галузі інформації та телекомунікацій зросла на 5% дпр. Обмежене зростання зовнішнього попиту призвело до повільнішого зростання ВДВ в промисловості (на 2,4% дпр) та незначного зменшення доданої вартості в транспорті.

Галузеві тенденції. Промислове виробництво за шість місяців 2018 року зросло на 2,5% дпр порівняно з 2,4% дпр у першому кварталі. Зростання виробництва в добувній промисловості становило 1,6% дпр, оскільки добування вугілля та металевих руд було вищим, ніж минулого року. Це відбулось незважаючи на сповільнення виробництва залізної руди в другому кварталі через трудові конфлікти. Випуск переробної промисловості в січні-червні зріс на 2,5% дпр через зростання виробництва в хімічній, машинобудівній та металургійній промисловості. Продукція машинобудування зросла у відповідь на інвестиційний попит, а виробництво хімічної промисловості різко зросло через задіяння раніше зупинених потужностей. Випуск металургії сповільнився в травні через ремонтні роботи та перебої постачання залізної руди, але відновився в червні. Зниження урожаю стримувало виробництво харчової промисловості.

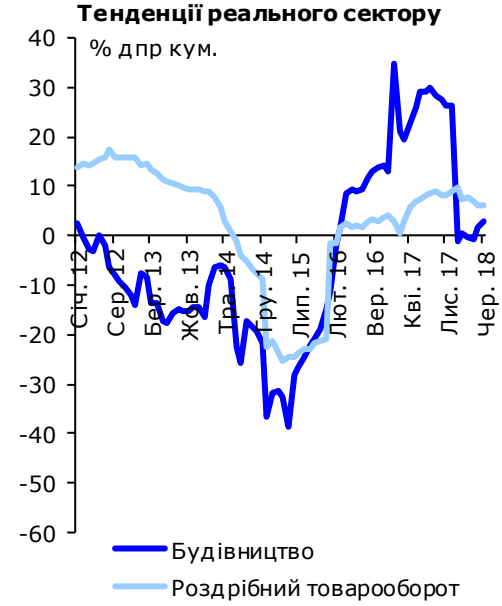
Роздрібні продажі зросли на 6,2% дпр в першому півріччі, оскільки доходи споживачів зростали через вищі заробітні плати та пенсії, а також зростання закордонних грошових переказів. Будівельні роботи активізувались в другому кварталі після того, як холодна погода стримувала будівництво в першому кварталі. Будівельна продукція зросла на 2,8% за шість місяців 2018 року.

Промислове виробництво

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Енергетика: Досі без ринкових цін на газ

Газ. Кабінет Міністрів (КМУ) продовжив дію спеціальних обов'язків (PSO) «Нафтогазу» продавати природний газ населенню та підприємствам теплокомуненерго за зниженою ціною до кінця липня 2018 року. Це протирічить зобов'язанням України відмінити PSO та використовувати ринкові ціни, як передбачалося програмою МВФ. Постановою КМУ №187 від 2017 року кінцевою датою дії PSO було визначено 1 квітня 2018 року. Питання встановлення ринкових цін на газ залишається однією з умов продовження співпраці з МВФ. Уряд, найвірогідніше, підвищить ціни на газ для населення восени, але до рівня, нижчого за імпортний паритет цін.

В травні «Нафтогаз» подав позов до швейцарського суду щодо примусового стягнення 2,6 млрд дол. США з «Газпрому» через небажання російської компанії виконувати рішення Стокгольмського арбітражу. Інші позови були подані до судів Великої Британії та Нідерландів. Комерційний суд Лондона задовольнив позов «Нафтогазу» заморозити британські активи «Газпрому». Нідерландський суд також задовольнив позов, але шість з семи дочірніх компаній «Газпрому» в Нідерландах відмовились співпрацювати. 13 липня Апеляційний суд округу Свеа призупинив виконання рішення Стокгольмського арбітражу через апеляцію «Газпрому». «Нафтогаз» надав свої контраргументи Апеляційному суду і сподівається, що рішення буде відмінене.

«Укртрансгаз» вважає Кодекс газотранспортної системи, прийнятий Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКУ), в грудні 2017 року, як такий, що не відповідає європейським нормам, і вимагає його перегляду. Центр розгляду енергетичних суперечок (Energy Dispute Resolution Centre, EDRC) Секретаріату Енергетичного Співтовариства погодився виступити фасилітатором перемовин НКРЕКУ та "Укртрансгазу" щодо внесення змін до Кодексу, який набуває чинності 1 серпня 2018 року. EDRC призначив фасилітатором суперечки Предрага Гражичіча, голову газового підрозділу Енергетичного співтовариства.

НКРЕКУ. НКРЕКУ відновила свій кворум і зараз функціонує в повній мірі. 30 травня Президент вибрав п'ять нових членів

Запаси газу в ПГС у 2015-2018 рр.

НКРЕКУ з переліку в 47 кандидатів, обраних Номінаційним комітетом. Новими членами НКРЕКУ стали Олена Антонова, Олександр Формагей, Дмитро Коваленко, Євген Магльований та Оксана Кривенко. 6 червня Оксана Кривенко була обрана новим Головою НКРЕКУ.

Транспорт: В Україні є нова Транспортна стратегія до 2030 року

Транспортна стратегія. В травні Кабінет Міністрів затвердив Національну транспортну стратегію до 2030 року, яка встановлює пріоритети розвитку сектору. За Стратегією, Україна продовжуватиме розвивати інфраструктуру та інтегрувати її в загальносвітову та Транс'європейської транспортну систему: створювати мультимодальні вантажні потяги та вільні повітряні маршрути України (free route airspace of Ukraine, FRAU), використовувати навігаційні технології на базі Глобальної навігаційної супутникової системи (Global Navigation Satellite System, GNSS). Очікується, що виконання Стратегії допоможе Україні досягти ТОР-50 світового рейтингу за індексом логістичної ефективності, який розраховується Світовим банком. В 2016 році Україна була в рейтингу на 80-му місці. Крім того, Україна планує підвищити обсяги перевезень з використанням внутрішніх водних шляхів в 5 раз і ввійти в ТОР-100 найбільших портів світу за обсягами обробки контейнерів. Україна також планує оновити принаймні 90% основних фондів в інфраструктурі до 2030 року.

Морський транспорт. В червні Міжнародна морська організація (ІМО) провела аудит виконання Україною зобов'язань держави порту, держави прапора і прибережної держави в сфері безпеки судноплавства. Україна підписала 18 травня 2018 року меморандум про співробітництво з ІМО щодо участі України в системі аудиту. Аудит проходив в Києві та Одесі. Україна пройшла аудит з одним попередженням і менш ніж 10 зауваженнями.

Залізничний транспорт. «Укрзалізниця» відкрила 24 травня Бескидський тунель. Цей тунель є частиною Пан-європейського коридору V, який проходить через Венецію - Трієст/Копер - Любляну - Марібор - Будапешт - Ужгород - Львів – Київ. Новий тунель дозволить пропускати до 92 пар поїздів щодня на швидкості до 60 км/год (зростання від 47 пар поїздів на швидкості 15-40 км/год в старому тунелі). Будівництво коштувало 2,3 млрд грн (кредит ЄБРР в 40 млн євро, кредит ЄІБ в 55 млн євро та власне фінансування «Укрзалізниці»). Очікується, що тунель підвищить привабливість України як транзитної держави.

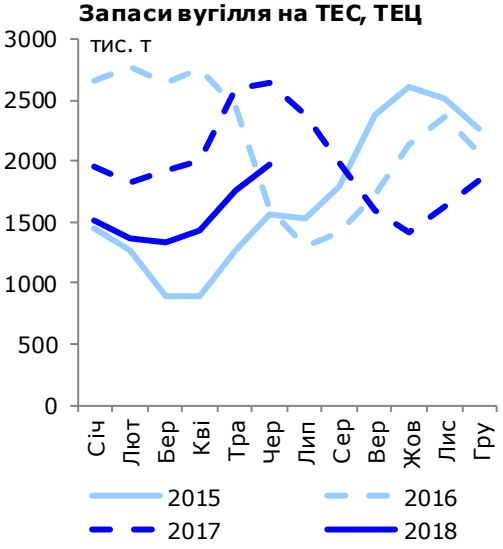
Реформа «Укрзалізниці». Кабінет Міністрів затвердив склад Наглядової ради "Укрзалізниці". Міжнародними членами Ради стали Андерс Ослунд з Атлантичної ради, Шевки Аджунер, екс-голова представництва ЄБРР в Україні, Крістіан Кун з Дойче Банка та Андреас Мат'є, старший радник австрійської OMV. Україна представлена директором Офісу із залучення і підтримки інвестицій Даніелем Білаком, членом Наглядової ради «Магістральних газопроводів України» Костянтином Мар'євичем та членом Офісу залучення інвестицій Іваном Юріком.

Сільське господарство: Перший трансфер державних субсидій виробникам тваринницької продукції в 2018 році

Виробництво. Станом на травень, озимі культури росли на площі 7,2 млн га, посіви лише з 0,1% площ не перезимували. Посів ярих культур мав місце на площі 7,1 м га (97% від запланованої площі), більшість з яких перебувають в доброму або задовільному стані. Шість областей України вже завершили посівну кампанію.

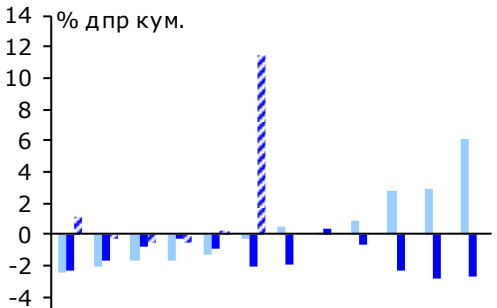
У перші п'ять місяців 2018 року сільськогосподарське виробництво було аналогічно рівню попереднього року, де на сільськогосподарських підприємствах воно збільшилось на 2,8% дпр і скоротилося на 2,3% дпр в домогосподарствах за рахунок скорочення виробництва тваринницької продукції. Станом на 1 червня кількість корів скоротилася на 3,7% дпр, а кількість свиней скоротилася на 5,7% дпр. Видобуток молока в січні-травні

Запаси вугілля на ТЕС, ТЕЦ

Джерело: Міністерство енергетики, Укренерго

Сільськогосподарське виробництво

знизився на 1,3% дпр. Виробництво яєць збільшилось на 2,4% дпр, а кількість птиці збільшилося на 1,7% дпр.

Через теплу погоду збір врожаю в цьому році почався набагато раніше, ніж в 2017 році. Станом на 27 червня, 13 областей України вже зібрали 2,7 млн т зернових і зернобобових культур з загальної площі 884,3 тис. га. Однак середня врожайність через зменшення опадів набагато нижче минулорічної - 3,06 т/га (3,3 т/га в липні 2017 року), за винятком озимої пшениці, врожайність якої вище на 11% дпр.

Торгівля. За даними Державної фіскальної служби, в першому кварталі 2018 року український аграрний експорт досяг 4,3 млрд дол. США (збільшився на 22,8% дпр). Частка с/г продукції в загальному експорті товарів знизилася з 44% в першому кварталі 2017 року до 38% в 2018. Зерно і олія рослинного походження становлять найбільшу частку експорту с/г продукції, що становить 2,2 млрд. дол. США і 1,2 млрд. дол. США відповідно. Імпорт склав 1,3 млрд. дол. США. У результаті баланс зовнішньої торгівлі позитивний в розмірі 3 млрд. дол. США.

За перши чотири місяці 2018 року зовнішньоторговельний оборот с/г і продовольчих товарів між Україною та ЄС збільшився майже на 14% дпр і склав 2,8 млрд. дол. США. У той же час експорт с/г продукції та продовольства в ЄС збільшився на 26,6% дпр і склав 1,9 млрд. дол. США. Імпорт з ЕС збільшився приблизно на 13% дпр.

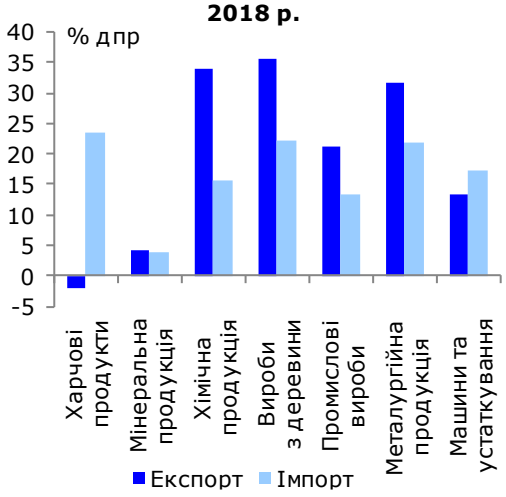
У 2017/2018 маркетинговому році Україна експортувала близько 39,4 млн т зерна, що на 10% менше ніж в 2016/2017 через нижчий врожай. Експорт борошна за той же період збільшився на 4% дпр, досягнувши 412,6 тис. т.

Політика. 22 травня 2018 року Верховна Рада прийняла в першому читанні Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо деяких питань оподаткування податком на додану вартість операцій з вивезення за межі митної території України олійних культур (№7403-д). Згідно з його положеннями, експортний ПДВ буде відшкодовуватися тільки незалежним виробникам олійних культур. Це виключає дрібних фермерів, оскільки вони не зможуть акумулювати велику кількість продукції для експорту. У цей час великі компанії отримають вигоду за рахунок покупки продукції у дрібних фермерів за зниженими цінами і продажі за цінами на світовому ринку, у додаток отримуючи відшкодування експортного ПДВ. Закон знаходиться на підписі у президента України.

18 червня Міністерство аграрної політики і продовольства перерахувало 6,7 млн грн в обласні державні адміністрації на виплату субсидій за телят. Вищезазначені кошти будуть розподілені серед близько 3,600 індивідуальних утримувачів телят. Більш того, державні субсидії в розмірі 259,2 млн. грн. будуть передані с/г підприємствам. Субсидії виплачуються зареєстрованим телятам в трьох частинах: для телят 1-5 місяців - 500 грн. на голову, для 5-9 місяців - 700 грн. на голову, а для телят 9-13 місяців - 1500 грн. на голову.

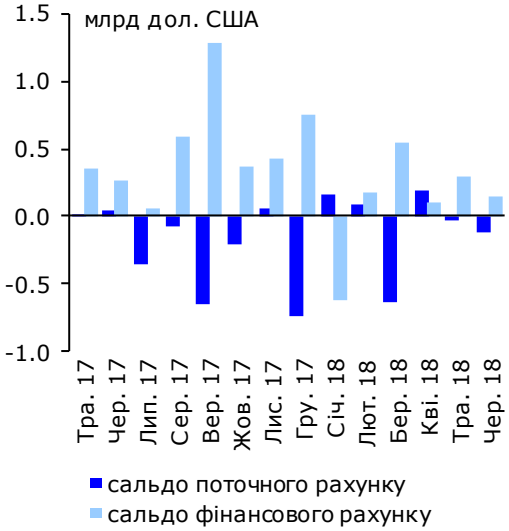
6 червня Кабінет Міністрів України прийняв Постанову про внесення змін до порядку видачі ветеринарних документів. Встановлено, що товари, які експортуються за межі території України, мають супроводжуватися оригіналами міжнародних ветеринарних сертифікатів, виданих державним інспектором ветеринарної медицини або уповноваженим ветеринаром. Рішення було прийнято з метою налагодження ефективної роботи територіальних органів Держспоживслужби та приведення до відповідності до сучасних міжнародних вимог обробку ветеринарних документів для експорту продукції тваринництва.

Торгівля товарами у січні-травні 2018 р.

Джерело: попередні оцінки НБУ

Платіжний баланс

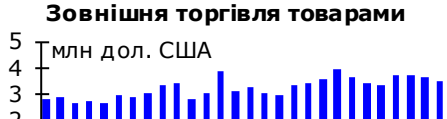

Джерело: попередні оцінки НБУ

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку становив 0,4 млрд дол. США в січні-травні

Поточний рахунок. Дефіцит поточного рахунку платіжного балансу становив 0,41 млрд дол. США за п'ять місяців 2018 року, поточний рахунок був близьким до балансу в три з цих п'яти місяців включно з травнем.

Зовнішня торгівля товарами

Профіцит торгівлі послугами сягнув 0,43 млрд дол. США, оскільки експорт послуг зростав швидше за імпорт (на 12% дпр проти 8% дпр). Чисті надходження вторинних доходів та заробітних плат зросли до 5,9 млрд дол. США за п'ять мсяців проти 4,7 млрд дол. США рік тому, оскільки кількість українських робітників в Польщі та інших сусідніх країнах зросла. Це компенсувалось чистими виплатами інвестиційних доходів закордон на суму 3,4 млрд дол. США та дефіцитом торгівлі товарами на 3,4 млрд дол. США.

Експорт товарів зріс на 12% дпр у доларовому виразі у січні-травні. Вищі ціни та стабільний попит на сталь були основними чинниками зростання експорту і місячний експорт металургійної продукції перевищив мільярд доларів США вперше за кілька років. Експорт сільськогосподарських продуктів залишався найбільшим джерелом експортної виручки, він дещо впав – на 2% - через нижчий урожай та невелике зростання цін. Експорт інших товарів включно з продукцією машинобудування та хімічної промисловості зріс на 17% дпр.

Імпорт товарів зріс на 14% дпр в січні-травні. Імпорт мінеральних продуктів зріс на 2% дпр, оскільки зменшення фізичних обсягів імпорту та підвищення цін на енергоносії компенсували один одного. Зростання споживчого та інвестиційного попиту стимулювало зростання імпорту інших товарів зріс на 6% дпр.

Фінансовий рахунок. Надходження капіталу по фінансовому рахунку платіжного балансу становили 0,7 млрд дол. США за п'ять місяців 2018 року. Державний сектор був переважно пасивним за цей період і виплатив 33 млн дол США чистого відтоку капіталу (інвестиції нерезидентів в ОВДП на початку року були закриті навесні). Банківський сектор отримав 344 млн дол. США ПІІ (переважно реінвестовані доходи та конвертування боргу в капітал) та 179 млн дол. США інших надходжень. Реальний сектор залучив 375 млн дол. США чистих ПІІ в січні-травні, проти 737 млн дол. США минулого року. Відтік боргового капіталу з реального сектора становив 505 млн дол. США, оскільки експортери відстрочили оплату за свою продукцію, а деякі підприємства повернули зовнішні борги.

Фіскальна політика: Збільшення фіскального розриву

Доходи. Доходи Зведеного бюджету у першому півріччі 2018 року зросли лише на 3,7% дпр передусім через відсутність одноразових доходів від конфіскації коштів (29,7 млрд грн у першому півріччі 2017 року). Податкові надходження зросли на 18,1% дпр через вищі доходи від основних податків.

Водночас рентні платежі скоротились на 21% дпр. Це падіння пов'язано із авансовою сплатою рентних платежів в кінці 2017 року з боку Укргазвидобування (державна компанія). Крім того, ряд спільних угод про видобування, які сплачували вищі рентні ставки, було скасовано, тоді як рентні ставки для нових свердловин було знижено.

Доходи від акцизів залишились близькими до минулорічного рівня, незважаючи на вищі ставки. Зокрема, доходи від акцизу на вироблені в Україні товари скоротились через падіння офіційного виробництва тютюнових виробів.

Доходи від ПДВ поліпшились у другому кварталі. Це зокрема пов'язано із сплатою ПДВ Нафтогазом через перемогу в Стокгольмському Арбітражі і відповідне зниження заборгованості. Все ж, надходження від ПДВ на імпорт зросли лише на 13,8% дпр у першому півріччі.

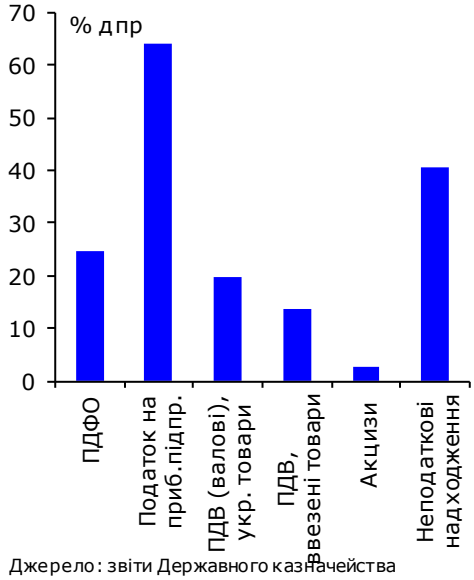
Неподаткові надходження зросли на 40,8% дпр через вищі суми прибутку НБУ, спрямованого до бюджету (розклад трансферту прибутку НБУ було зміщено на перше півріччя).

В цілому, доходи до загального фонду Державного бюджету були на 3,5% (або 14,9 млрд грн) нижчими за планові. За оцінкою Інституту, уряд навряд чи виконає план доходів цього року.

Ризики, пов'язані з борговою стійкістю державних фінансів, залишаються значними з огляду на пікові платежі, які Уряд має здійснити для погашення державного боргу в 2018 та 2019 роках.

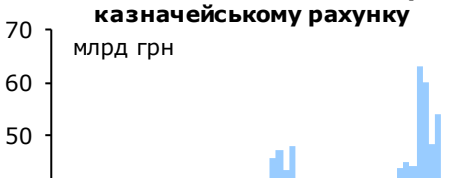
Дефіцит. Баланс Зведеного бюджету відповідно до звіту Державного казначейства був додатнім у першому півріччі. Державний бюджет було зведено з дефіцитом у сумі 9,8 млрд грн,

Зростання доходів Зведеного бюджету у 1-му півріччі 2018 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

тоді як баланс місцевих бюджетів був додатнім у 20,2 млрд грн. Дефіцит Державного бюджету був суттєво нижчим за плановий через відсутність доступного фінансування. Зокрема, уряд поки що не здійснив випуску Єврооблігацій у 2018 році. Крім того, надходження від приватизації досягли лише 50,0 млн грн, порівняно із запланованими 4,6 млрд грн. Уряд навряд чи виконає план приватизаційних надходжень цього року (передбачено у 21,3 млрд грн), оскільки поки що розпочали лише малу приватизацію. Водночас, якщо уряд продовжить співпрацю з МВФ, він, найвірогідніше, успішно розмістить Єврооблігації, отримає допомогу в рамках четвертої програми макрофінансової допомоги від ЄС та отримає позику від Світового банку, що є важливим для уникнення секвестру бюджету.

Видатки. Нижчі за планові доходи бюджету та менше фінансування дефіциту призвело до невиконання бюджетних видатків. Видатки загального фонду Державного бюджету були на 8,8% (або 41 млрд грн) нижчими за планові у першому півріччі.

В цілому, видатки Зведеного бюджету у першому півріччі зросли на 25,5% дпр. Капітальні видатки зросли на 62,9% дпр, але досягли лише 5,8% сукупних видатків.

Соціальна політика: Затримка у виплаті пенсій у липні

Пенсії. В кінці липня Пенсійний фонд затримав виплату пенсій вперше за багато років. Це знову призвело до дискусій щодо стійкості Фонду після підвищення загальних пенсій в кінці 2017 року та ухвалення березневого рішення збільшити військові пенсії у 2018 році.

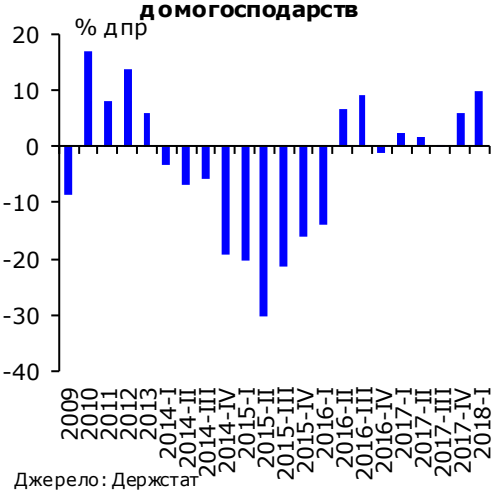
В цілому, фінансова ситуація Пенсійного фонду погіршилась на початку цього року. Це відображено в накопиченні заборгованості Фонду за короткостроковими позиками, наданими Державним Казначейством для покриття касових розривів Фонду. В першому півріччі сума такої заборгованості становила 6,5 млрд грн, оскільки збільшення власних доходів Фонду та трансферт Державного бюджету були недостатніми для покриття різкого підвищення видатків на пенсійні виплати (вони зросли на 39,9% дпр). Ситуація, ймовірно, погіршилась в липні після підвищення мінімальної пенсії на 4,5% дпр. Для вирішення проблеми, Міністерство фінансів наказало казначейству дати додаткові позики Пенсійному фонду. Водночас виглядає так, що уряду потрібно буде просити парламент збільшити трансферт Державного бюджету Фонду, щоб уникнути затримок у виплаті пенсій під час решти року.

Доходи домогосподарств. Наявний доход домогосподарств у першому кварталі 2018 року зріс на 23,6% дпр в номінальному виразі та на 10,0% дпр у реальному виразі. Номінальні доходи від оплати праці зріс на 27,6% дпр через вищі заробітні плати і стабільну зайнятість. Збільшення пенсій поясню приріст доходу від соціальних виплат на 35,0% дпр. Більший попит і вища інфляція були серед причин приросту змішаного доходу і прибутку на 17,1% дпр. Водночас нижча відсоткова ставка за депозитами була серед основних причин зниження доходу від власності на 6,1% дпр.

Ринок праці: Збільшення тиску на ринок праці

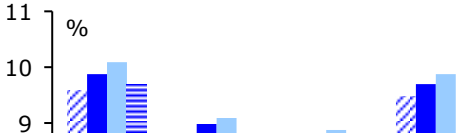
Безробіття. Рівень безробіття (методологія МОП) у першому кварталі 2018 року знизився до 9,7% економічно активного населення у віці 15-70 років з 10,1% за цей період 2017 року. Таке зниження може бути позитивною зміною на ринку праці, що пов'язана із відновленням економік та відповідним збільшення попиту на робочу силу. Водночас вона є невеликою і статистично незначущою. Все ж, у першому кварталі опитування керівників промислових підприємств, яке зробив ІЕД, показало, що брак кваліфікованої робочої сили увійшов у десятку найбільших перешкод у розвитку бізнесу. Це може бути пов'язано із суттєвим розривом навичок на ринку, а також збільшенням трудової міграції.

Реальний наявний доход домогосподарств

Джерело: Держстат

Рівень безробіття (МОП)

Заробітна плата. Середня заробітна плата у червня зросла на 24,2% у номінальному виразі (до 9141 грн) або на 13,0% дпр у реальному виразі. Найвищі теми приросту (на 38,8% дпр) було прозвітовано сектором державного управління та оборони. Це може бути пов'язано із реформою державного управління, що включає створення директоратів із добре оплачуваними працівниками в Міністерствах (середня заробітна плата в секторі досягла 13453 грн). Все ж, найвищі заробітні плати сплачували фінансові та страхові компанії (15648 грн в середньому) та IT компанії (14020 грн). Заробітні плати в промисловості зросли на 25,1% дпр до 9552 грн, ймовірно, через вищу мінімальну заробітну плату та більший тиск на ринку праці.

Заробітна плата в охороні здоров'я зросла лише на 16,9% дпр і становила 67,8% середньої по економіці. Ця ситуація, ймовірно, почнеться змінюватись з липня внаслідок медичної реформи.

Монетарна політика: Інфляція сповільнилась до 9,9% дпр у червні

Споживча інфляція сповільнилась до 9,9% дпр в червні порівняно з 13,7% дпр в грудні 2017 року. Темпи приросту цін на харчові продукти зменшились ще більш відчутно: до 9,5% дпр з 18,3% дпр. Це відображає зростання поставок від виробників та слабші світові ціни. Нехарчова інфляція залишалась низькою, оскільки інфляційні очікування залишались помірними, а обмінний курс - стабільним. Уряд також залишав ціни на електроенергію та газ для населення без змін. Втім вищі ціни на нафту призвели до збільшення цін на транспорт для споживачів та транспортних витрат для виробників та підприємств торгівлі.

НБУ несподівано підвищив облікову ставку на 0,5 відсоткових пункти до 17,5% річних під час засідання з монетарної політики в липні. НБУ пояснив своє рішення зростанням ризиків щодо співпраці з МВФ, високими інфляційними очікуваннями та інфляційним тиском від високих заробітних плат. Оскільки ці ризики зовсім не нові, це може означати, що НБУ переглянув їх вплив на інфляцію.

Обмінний курс: Гривня залишалась стабільною в другом кварталі

Міжбанківський обмінний курс гривні до долара США рухався у вузькому проміжку між 26 та 26,5 грн за дол. США в другому кварталі 2018 року. Експортна виручка зростала незважаючи на певне сповільнення в червні, а надходження переказів з-за кордону залишались високими. Це балансувалось значним попитом на валюту для імпорту. До того ж НБУ купив 0,5 млрд дол. США у чистому виразі для поповнення міжнародних резервів. Міжнародні резерви НБУ дещо зменшились до 18,0 млрд дол. США, через погашення боргу перед МВФ.

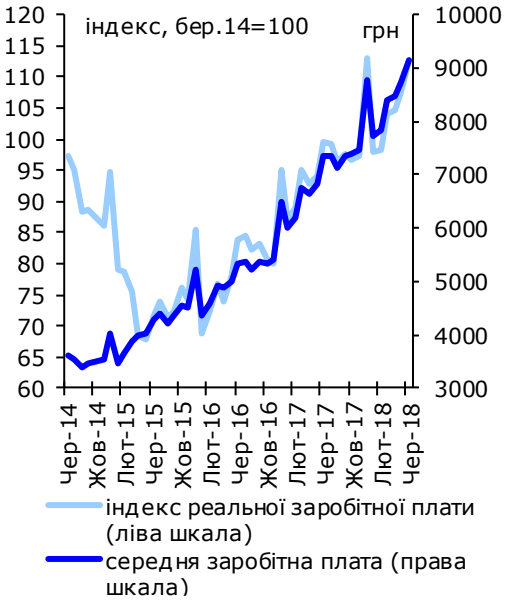
Державний борг: З початку року державний борг у гривневому еквіваленті зменшився на 6,9%

Державний борг. За даними Міністерства фінансів станом на 31 травня 2018 року порівняно з 31 грудня 2017 року державний борг зменшився на 6,9% у гривневому еквіваленті (до 1 993 млрд грн) або на 0,1% у еквіваленті дол. США (до 76,3 млрд дол. США). Зовнішній борг зменшився на 3,8% у еквіваленті дол. США, головним чином, через погашення боргу перед МВФ. Частка боргу, номінованого в іноземній валюті, дещо зменшилась (на 2,1 в.п. до 67,8% від загального обсягу державного боргу).

Ризики, пов'язані з борговою стійкістю державних фінансів, залишаються значними з огляду на пікові платежі, які Уряд повинен здійснити для погашення державного боргу в 2018 та 2019 роках. Загальний обсяг погашення та обслуговування зовнішнього державного боргу (прямого та гарантованого) становитиме близько 9,2 млрд дол. США в 2018-2019 роках. Крім того, виплати за внутрішнім боргом складуть близько 401 млрд. грн.

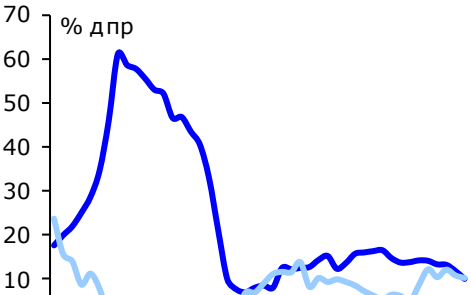
В першій половині року Міністерство фінансів не виходило на міжнародний ринок капіталів. Наразі ситуація на ринку погіршилася, проте Міністерство, ймовірно, розміщуватиме єврооблігації восени для фінансування дефіциту бюджету. Відповідно до Закону про Державний бюджет на 2018 рік загальні

Середня заробітна плата*

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

зовнішні запозичення (зокрема, й макрофінансова допомога ЄС Україні MFA III) заплановано на рівні 3,7 млрд дол. США.

Внутрішній борг. У травні-червні Міністерство фінансів розмістило облігації внутрішньої державної позики на суму 6,1 млрд грн (1,5 млрд грн. та 4,6 млрд грн відповідно). Середньозважена доходність облігацій зросла до 17,3% порівняно з 16,9% у квітні. Близько 90,2% від загального обсягу випущених ОВДП мали термін погашення до одного року (зокрема, 2-5-місячні облігації).

Водночас, Міністерство фінансів змінило графік розміщення ОВДП, щоб запропонувати облігації, номіновані в іноземній валюті з вищою доходністю. Це було зумовлено нижчим, ніж очікувалось, попитом на гривневі облігації з довшим строком погашення. В результаті, уряд випустив одно- та дворічні облігації у дол. США на суму 812 млн дол. США з доходністю 5,5% річних (порівняно з попереднім випуском з доходністю 5,2% річних у березні). Крім того, у травні були продані номіновані в євро 1,5-річні облігації на суму 64,6 млн євро з доходністю 4,1% річних. Ці розміщення були використані, здебільшого, для рефінансування поточних боргових зобов'язань, запланованих на травень-червень.

Обсяг ОВДП, що знаходяться у власності банків, зріс на 9.1 млрд грн (до 359 млрд грн). В результаті, частка облігацій у власності банків (48,1%) трохи перевищила відповідну частку НБУ (47,0%).

Таблиці

Економічні Тенденції		III 15	IV 15	I 16	II 16	III 16	IV 16	I 17	II 17	III 17	IV 17	I 18	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-16,1	-13,0	4,5	2,6	2,5	2,8	-0,7	0,3	0,3	0,4	2,5	0,0	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4	3,6	2,8	2,4	2,6	2,6	2,5
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-20,9	-12,3	8,3	13,0	17,3	17,4	25,4	29,2	28,3	26,3	2,8	29,1	29,8	28,3	27,5	26,5	26,3	-1,0	0,7	-0,3	-0,8	1,8	2,8
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-5,3	-4,8	-1,7	-0,3	0,9	6,3	-0,8	-2,1	-0,7	-2,7	11,4	-2,0	0,4	-0,7	-2,3	-2,8	-2,7	1,1	-0,3	-0,5	-0,5	0,2	11,4
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-22,3	-20,7	1,6	2,3	3,3	4,0	3,1	7,3	8,8	8,8	6,2	8,0	8,7	8,8	8,2	8,0	8,8	9,6	7,5	7,6	7,0	6,1	6,2
Середня заробітна плата	грн.	4313	4753	4622	5072	5311	5744	6323	6953	7268	7878	8749	7339	7114	7351	7377	7479	8777	7711	7828	8382	8382	8725	9141
ІСЦ	% дпр	51,9	43,3	20,9	6,9	7,9	12,4	15,1	15,6	16,4	13,7	9,9	15,9	16,2	16,4	14,6	13,6	13,7	14,1	14,0	13,2	13,1	11,7	9,9
ІВЦ	% дпр	32,5	25,4	10,5	15,7	19,6	35,7	38,3	26,3	22,4	16,5	18,4	23,3	23,6	22,4	18,8	18,4	16,5	22,0	19,6	15,9	14,1	16,5	18,4
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-29,8	-27,0	-16,7	-10,0	-7,9	-3,9	28,7	21,3	19,0	16,9	11,3	19,9	19,2	19,0	18,7	18,1	16,9	19,0	15,0	9,4	11,4	11,7	11,3
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-31,8	-29,3	-6,9	-3,7	0,9	4,5	20,6	22,4	19,7	18,9	12,6	21,6	20,2	19,7	20,1	19,7	18,9	27,4	17,7	12,1	12,9	13,2	12,6
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-1,2	-1,6	-1,8	-2,3	-2,3	-4,1	-1,3	-3,1	-5,8	-8,6	-3,8	-4,1	-5,0	-5,8	-6,7	-7,4	-8,6	-0,5	-1,2	-1,9	-2,2	-3,0	-3,8
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	0,1	-0,2	-1,1	0,0	-1,2	-1,3	-0,4	-0,1	-1,2	-2,1	-0,6	-0,5	-0,5	-1,2	-1,4	-1,3	-2,1	0,1	0,1	-0,7	-0,5	-0,5	-0,6
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	15,5	15,1	18,0	18,6	18,8	18,0	17,8	18,0	18,6	18,7	18,9	18,8	18,6	18,4	18,2	18,4	18,2	18,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	-8,6	0,8	-1,4	1,7	10,6	13,6	9,1	8,3	5,1	4,6	6,2	7,0	6,0	5,1	6,2	5,9	4,6	8,4	12,0	10,2	11,9	10,6	10,0
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	21,1	20,7	20,0	20,9	17,3	14,7	15,7	15,1	14,4	16,1	17,9	14,0	14,3	14,9	15,1	16,3	17,0	16,3	17,0	17,5	17,7	17,9	18,0
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	21,74	22,90	25,69	25,23	17,27	25,90	27,09	26,44	25,93	26,97	26,18	25,95	25,65	26,18	26,67	26,73	27,52	28,43	27,09	26,29	26,13	26,17	26,23
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	21,69	22,33	25,68	25,26	25,40	25,67	27,06	26,46	25,91	26,97	26,18	25,97	25,64	26,11	26,65	26,71	27,54	28,43	27,17	26,34	26,15	26,18	26,20
Обмінний курс, середній	євро	24,69	24,91	28,34	28,55	25,58	28,18	28,81	29,06	30,38	31,76	31,27	29,84	30,23	31,08	31,38	31,32	32,58	34,60	33,59	32,50	32,14	31,01	30,65

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]	2015[к]	2016[к]	2017[к]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1586,9	1988,5	2385,4	2982,9
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	133,7	91,0	93,4	112,2
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,8	2,4	2,5
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0	2,8	0,4
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8	6,3	2,7
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7	13,9	14,4
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3	12,4	13,7
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0	20,5	26,4
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4	35,7	16,5
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0	-4,0	16,9
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3	4,4	18,9
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2	-3,8	-2,1
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,4	-0,2	-4,0	-1,9
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0	3,3	2,2
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3	15,5	18,8
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6	-3,1	-1,4
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,1	81,0	71,8
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,4	52,0	46,1
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8	13,6	18,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,44	5,37	5,33	5,33	5,32	5,12	5,05	5,05	5,27	7,79	7,94	7,97	7,99	7,99	11,87	21,84	25,55	26,60
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,44	5,30	5,33	5,33	5,31	5,05	5,05	5,05	7,70	7,98	7,96	7,99	7,99	7,99	15,77	24,00	27,19	28,07
Обмінний курс, середній	євро	5,03	4,81	5,03	6,02	6,61	6,39	6,34	6,92	7,71	10,87	10,53	11,09	10,27	10,61	15,72	24,23	28,29	30,00
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,10	4,67	5,53	6,66	7,22	5,97	6,65	7,42	10,86	11,68	10,57	10,57	10,30	11,04	19,26	26,22	28,42	33,50

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]	II 15[к]	III 15[к]	IV 15[к]	I 16[к]	II 16[к]	III 16[к]	IV 16[к]	I 17[к]	II 17[к]	III 17[к]	IV 17[к]	I 18[к]
ВВП	млрд. грн.	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	376,0	456,7	567,0	588,8	455,3	535,7	671,5	722,9	591,0	664,8	833,1	894,0	700,4
реальний ВВП	% дпр	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-16,0	-14,5	-7,0	-2,4	0,1	1,7	2,7	4,6	2,8	2,6	2,4	2,2	3,1
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-20,3	-27,0	-19,0	-13,6	-1,8	4,6	5,3	2,7	5,1	10,4	6,6	11,1	5,6
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	0,9	-5,6	-0,8	11,1	1,5	-2,3	1,0	-1,6	7,9	-4,6	7,4	3,2	-1,4
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-23,8	-14,2	-5,0	1,5	5,4	17,9	24,0	27,4	20,0	23,4	15,0	16,7	17,0
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-21,9	-18,0	-6,8	-3,5	-4,1	-7,2	-4,6	9,8	-0,9	-2,1	7,2	8,8	-9,9
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-17,1	-27,0	-11,5	-10,5	-3,0	0,8	17,9	20,1	5,4	9,4	13,3	20,5	-5,4
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,6	-3,8	-2,5	-1,7	0,6	1,8	18,3	-0,7	-2,9	-0,1	-6,4	-0,5
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-25,2	-22,5	-9,2	-2,3	8,2	4,1	0,3	2,7	3,6	5,3	5,0	6,1	2,7
Будівництво (реальна)*	% дпр	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-36,6	-30,6	-15,6	6,0	8,6	14,5	19,5	15,1	25,2	32,5	27,9	22,9	2,2
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-26,5	-19,9	-14,2	2,6	3,7	7,6	3,8	1,9	3,1	3,9	5,1	7,9	5,8
Транспорт (реальна)*	% дпр	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-10,5	-2,4	0,3	2,2	6,2	3,5	0,9	2,6	4,6	3,8	5,4	3,3	0,3
Платіжний баланс																				
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,1	0,8	0,8	0,1	-1,1	1,1	-1,2	-0,1	-0,5	0,2	-1,2	-0,9	-0,6
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-4,3	-0,4	3,8	2,9	0,5	-6,0	5,2	-4,7	-0,5	-2,2	0,8	-3,8	-2,8	-1,4
Баланс товарів	млн. дол. США	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1147	-496	-689	-1123	-1924	-665	-2128	-2225	-1451	-1923	-2828	-3170	-2008
Баланс послуг	млн. дол. США	2575	1066	937	443	456	686	487	255	110	241	152	103	-170	404	103	193	134	332	238
Поточні трансферти	млн. дол. США	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711	…	0	0	0	0	0	0	0	0
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818	1366	760	999	143	593	1062	503	435	428
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13	11	0	0	0	0	0	0	0	0
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	15,5	15,1	18,0	18,6	18,8	18,2
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,56	21,74	22,90	25,69	25,23	17,27	25,90	27,09	26,44	25,93	26,97	10,20
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	13,56	21,18	21,62	21,69	22,33	25,68	25,26	25,40	25,67	27,06	26,46	25,91	26,97	16,93
Бюджет																				
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,7	29,8	31,3	35,9	32,9	27,7	35,6	37,3	38,1	33,9	38,1	42,1
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	4,5	5,1	6,3	6,3	5,3	5,6	6,6	6,3	6,5	7,4	8,3
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,2	1,3	3,5	2,1	1,9	2,8	2,5	2,8	2,5	2,8	5,4
Податок на додану вартість	% від ВВП	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,1	8,0	8,2	11,7	11,4	8,1	9,3	13,6	9,4	10,5	12,5	14,3
Акцизні збори	% від ВВП	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,0	3,1	4,1	5,1	4,1	3,9	4,4	4,0	4,3	4,9	4,4
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,5	34,9	26,1	41,9	35,1	35,5	30,7	38,6	36,6	31,4	35,4	49,4	42,6
Поточні видатки	% від ВВП	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,6	24,0	38,0	34,3	33,9	27,8	33,0	35,7	29,4	32,2	41,6	41,4
Капітальні видатки	% від ВВП	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,1	3,9	0,9	1,7	2,9	5,6	0,9	2,0	3,2	7,8	1,2
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	-3,7	-0,4	3,6	-10,8	0,8	-2,8	-3,0	-3,2	0,7	6,7	-1,5	-11,6	-0,5
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0
Банківський сектор																				
Грошовий агрегат М0	% дпр	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1	-5,3	0,3	8,0	11,2	7,8	7,2	4,7	5,8	11,2
Грошовий агрегат М2	% дпр	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0	-1,7	6,3	12,6	10,9	6,7	6,5	6,6	9,6	8,7
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0	4,3	9,4	15,1	5,4	10,5	12,8	13,5	20,4	20,6
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4	-16,1	-2,7	12,1	10,9	-1,5	1,4	-0,8	3,3	2,2
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8	-16,6	-13,3	-1,5	16,4	17,1	21,3	19,0	13,0	15,2
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9	-15,0	-2,0	2,0	-9,9	-21,4	-18,3	-19,4	-9,7	-2,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5	-18,1	-10,3	-1,1	19,2	14,8	18,7	-6,8	-5,7	-12,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4	55,6	55,8	55,9	64,9	67,2	66,8	53,0	60,1	54,6
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	17,3	14,7	15,7	15,1	14,4	16,1	16,9
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1	8,9	9,1	8,3	8,5	8,0	8,0	7,2	6,8	6,4

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД

* зміна доданої вартості

[к] Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської системи

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Ольга Красовська
krasovska@ier.kiev.ua

Євген Ангел
anhel@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Анастасія Пилаєва
pylaieva@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.